

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/164-2022-%D0%BF#Text> (дата звернення: 20.04.2022 р.)

3. Зміни, що вносяться до постанови Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2022 р. № 164: Постанова Кабінету Міністрів України від 06 березня 2022 р. № 209. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/209-2022-%D0%BF#n2> (дата звернення: 20.04.2022 р.)

4. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України № 64/2022 від 24 лютого 2022 року. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397> (дата звернення: 20.04.2022 р.)

5. Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів у сфері нотаріату: Наказ Міністерства юстиції України від 11 березня 2022 року № 1118/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0325-22#Text> (дата звернення: 20.04.2022 р.)

6. Порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: Наказ Міністерство юстиції України від 22 лютого 2012 року № 296/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12#Text> (дата звернення: 20.04.2022 р.)

7. Положення про Спадковий реєстр: Наказ Міністерства юстиції України від 7 липня 2011 року № 1810/5 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0831-11#Text> (дата звернення: 20.04.2022 р.)

УДК 347.1.

Майка Н. В.

*к.ю.н., ст. викладач кафедри
цивільного права та процесу,*

Західноукраїнський національний університет

ОБОВ'ЯЗКОВА ВАКЦИНАЦІЯ ЯК ПОРУШЕННЯ ПРАВ ДИТИНИ

Вакцинація є одним з найуспішніших та ефективніших медико-санітарних заходів, які винайшла цивілізація. В Україні обов'язкова вакцинація здійснюється проти десяти хвороб [1]. Обов'язкова рутинна вакцинація захищає дитину від 10 небезпечних інфекційних хвороб. До 12 років діти в Україні мають отримати щеплення: від гепатиту В (три дози, завершений курс вакцинації); туберкульозу (1 доза, завершений курс); кору, паротиту, краснухи (2 дози, завершений курс); дифтерії, правця (5 доз); кашлюка (4 дози,

завершений курс); поліомієліту (5 доз); хіб-інфекція (3 дози, завершений курс). У 14 років потрібно завершити курс вакцинації від поліомієліту (6 доза), а у 16 – зробити щеплення від дифтерії та правця, яке буде потрібно повторювати кожні 10 років [2].

Вакцинація є невід'ємним правом людини на здорове і повноцінне життя та найефективнішою зброєю у подоланні інфекційних хвороб. Проте, навіть сьогодні більше 22 мільйонів дітей грудного віку не проходять повну вакцинацію, і більше 1,5 мільйонів дітей у віці до п'яти років помирають від хвороб, яким можна запобігти за допомогою існуючих вакцин. За даними ВООЗ Україна знаходиться серед 8 країн з найгіршими показниками за рівнем вакцинації проти кашлюка, дифтерії та правця. У державах, як Центральноафриканської Республіки, Чад, Екваторіальна Гвінея, Нігерія, Сомалі, Південний Судан, Сирія та Україна, за даними ВООЗ, у 2016 році охоплення імунізацією проти кашлюку, дифтерії та правця було найнижчим у світі. Зокрема, повний курс вакцинації проти цих хвороб пройшли менше 50 відсотків немовлят. За даними МОЗ України з початку цього року в країні було зареєстровано п'ять випадків захворювання дітей на правець, жодна дитина не була щепленою. Ситуація щодо охоплення імунізацією проти інших хвороб в Україні теж є критичною [3].

Один із потужних аргументів «антивакцинаторів» полягає в тому, що примусове щеплення дітей, на їхню думку, порушує права дитини, з огляду порушення статті 2 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, що стосується права на доступ до освіти у розрізі відмови батьків від вакцинації дітей.

Так, положення Конвенції про права дитини 1989 р., зокрема у ст. 3 зазначено, що в усіх діях щодо дітей, першочергова увага приділяється як найкращому забезпеченню інтересів дитини. Як впливає зі змісту акту, у будь-якому разі під час вирішення питання про вакцинацію дитини, батьки повинні ставити на вищу ланку інтереси дитини, тобто, чи наявні в дитини протипоказання до проведення вакцинації, а також чи нещеплена дитина буде мати належні умови навчання у середовищі із щепленими дітьми. Відповідно до ст. 24 Конвенції держави-учасниці визнають право дитини на користування найдосконалішими послугами системи охорони здоров'я та засобами лікування хвороб і відновлення здоров'я [4].

У рішенні від 8 квітня 2021 р. у справі «Vavříčka and Others v. The Czech Republic» (applications no. 47621/13 and five other applications, 8 April 2021) [5], ЄСПЛ дійшов висновку, що обов'язкове вакцинування є цілком законним, не є порушенням із боку реалізації прав людини, передбачених Конвенцією про захист прав людини й основоположних свобод. У цьому ж рішенні, окрім національного законодавства Чехії, додатково звернуто увагу на практику

низки таких країн, як Франція, Угорщина, Північна Македонія, Італія та інші розвинуті держави. Рішення відповідних національних судів цих країн переважно свідчили про те, що такі положення законодавства про обов'язкову вакцинацію є конституційними й жодним чином не порушують права людини. Зокрема, суди наголошували на тому, що методи вакцинування є науково протестованими, існує доведення їх ефективності, а отже, переваги такого вакцинування як для окремо взятої людини, так і для суспільства в цілому значно переважають можливі негативні наслідки від щеплення

Аналогічне до розглянутого ЄСПЛ у справі «Vavříčka and Others v. the Czech Republic» питання вакцинації та доступу до освіти розглянуто в Україні, а саме: Верховним Судом у справах № 682/1692/17, №331/5291/19 щодо розгляду позову у зв'язку з заборонаю відвідування, дошкільного та шкільного закладу. Верховний Суд зазначив, що вирішуючи питання про співвідношення норм статей 3 та 53 Конституції України, не можна не визнати пріоритетність забезпечення безпеки життя, здоров'я і безпеки людини над правом на освіту. У рішенні вказано, що інтереси однієї особи не можуть домінувати над інтересами держави в питанні забезпечення безпеки життя і здоров'я його громадян [6].

Питання вакцинації викликає чимало обурення в суспільстві, проте остаточне слово завжди залишається за інтересами суспільства в цілому. Кожна людина має право самостійно розпоряджатися власним життям і здоров'ям, проте існує перелік обов'язкових щеплень, які мають бути проведені кожною людиною. Висновок Верховного Суду повністю узгоджується з позицією Європейського суду з прав людини. Право особи на відмову від вакцинації закінчується там, де починаються інтереси держави у захисті життя та здоров'я всього населення.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про порядок проведення профілактичних щеплень в Україні та контроль якості й обігу медичних імунобіологічних препаратів № 595 від 16.09.2011 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/z1159-11> (дата звернення 09.04.2022 р.).

2. В Україні почали діяти нові вимоги для вакцинації дітей від 12 років проти covid-19. 20.01.2022. URL: <https://www.zoda.gov.ua/news/58998/v-ukrajini-rochali-diyati-novi-vimogi-dlya-vaktsinatsiji-ditey-vid-12-rokiv-proti-covid-19.html> (дата звернення 09.04.2022 р.).

3. Дмитрук ВІ, Заславська ГО. Імунопрофілактика інфекційних захворювань у дітей: досягнення та проблеми. Антивакцинальний рух як фактор перешкоди в проведенні імунізації населення. Актуальна інфектологія. 2017 URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/akinf_2017_5_4_4 (дата звернення 09.04.2022 р.).

4. Конвенція про права дитини від 20 листопада 1989 р. зі змінами, схваленими резолюцією 50/155 Генеральної Асамблеї ООН від 21 грудня 1995 року. База даних «Законодавство України». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021 (дата звернення: 09.04.2022 р.).

5. Case of Vavřička and Others v. The Czech Republic (Applications no. 47621/13 and five other applications, 8 April 2021). The European Court of Human Rights (Grand Chamber). URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22documentcollectionid2%22:%5B%22GRANDCHAMBER%22%2C%22CHAMBER%22%5D%2C%22kpdata%22:%5B%222021-04-06T00:00:00.0Z%22%2C%222021-04-13T00:00:00.0Z%22%5D%2C%22itemid%22:%5B%22001-209039%22%5D%7D> (дата звернення: 09.04.2022 р.).

6. Аналіз судової практики Верховного Суду. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/pokaznikidiyalnosti/analiz/> (дата звернення: 09.04.2022 р.).

УДК 94 (477)

Марціясь І. І.

*аспірантка, старший викладач
кафедри теорії та історії держави і права,
Західноукраїнський національний університет*

РОЛЬ ЄВГЕНА ПЕТРУШЕВИЧА В МІЖНАРОДНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ

На всіх етапах державного будівництва значну роль відіграють не лише внутрішньодержавні обставини, а й ситуація на міжнародній арені. Так, у процесі державотворення України у 1917–1923 роках зовнішньополітичні відомства та стратегія міжнародної діяльності мали велике значення для становлення та розвитку держави. Міжнародний фактор став одним із найважливіших для нової української влади, зокрема з моменту утворення Західноукраїнської Народної Республіки (далі – ЗУНР). Адже зовнішня політика, в такому випадку, першочергово була спрямована на визнання молоді держави.

Збільшення рівня активності України у міжнародному просторі, а також загроза її суверенітету та цілісності зумовили гостру потребу у посиленні зовнішньої політики держави. Відтак, дослідження цієї проблеми є важливим та актуальним для досягнення дипломатичних цілей, посилення підтримки на міжнародній арені, збереження незалежності та сталого зростання держави. Тому необхідно досліджувати та аналізувати історичний досвід роботи